

Światowy Dzień bez Tytoniu 2023: Potrzebujemy żywności, nie tytoniu.

31 maja 2023 r. WHO i specjaliści zdrowia publicznego z całego świata spotkają się, aby świętować Światowy Dzień bez Tytoniu (WNTD). Tegoroczne hasło brzmi: „**Potrzebujemy jedzenia, nie tytoniu**”. Globalna kampania 2023 ma na celu podniesienie świadomości na temat alternatywnej produkcji roślinnej i możliwości marketingowych dla rolników tytoniu oraz zachęcenie ich do uprawy zrównoważonych, pożywnych upraw. Będzie również miało na celu ujawnienie wysiłków przemysłu tytoniowego, aby ingerować w próby zastąpienia uprawy tytoniu zrównoważonymi uprawami, przyczyniając się w ten sposób do światowego kryzysu żywnościowego.

Uprawa i produkcja tytoniu pogłębia brak bezpieczeństwa żywnościowego.

Narastający kryzys żywnościowy jest napędzany przez konflikty i wojny, wstrząsy klimatyczne oraz gospodarcze i społeczne skutki pandemii COVID-19. Przyczyny strukturalne, takie jak wybór upraw, również mają wpływ, a spojrzenie na uprawę tytoniu ujawnia, w jaki sposób przyczynia się ona do zwiększonego braku bezpieczeństwa żywnościowego:

- Każdego roku na całym świecie pod uprawę tytoniu przekształca się około 3,5 miliona hektarów ziemi. Uprawa tytoniu przyczynia się również do wylesiania 200 000 hektarów rocznie.
- Uprawa tytoniu wymaga intensywnych zasobów i intensywnego stosowania pestycydów i nawozów, które przyczyniają się do degradacji gleby.
- Grunty wykorzystywane pod uprawę tytoniu mają wówczas mniejszą zdolność do uprawy innych upraw, takich jak żywność, ponieważ tytoń zmniejsza żyzność gleby.
- W porównaniu z innymi działaniami rolniczymi, takimi jak uprawa kukurydzy, a nawet wypas bydła, uprawa tytoniu ma znacznie bardziej destrukcyjny wpływ na ekosystemy, ponieważ pola uprawne tytoniu są bardziej podatne na pustoszczenie.

Jakiegokolwiek zyski z tytoniu jako uprawy dochodowej mogą nie zrekompensować szkód wyrządzonych zrównoważonej produkcji żywności w krajach o niskich i średnich dochodach. W tym kontekście istnieje pilna potrzeba podjęcia środków prawnych w celu ograniczenia uprawy tytoniu i pomocy rolnikom w przestawieniu się na produkcję alternatywnych upraw żywności.

Wspieranie tworzenia alternatywnych źródeł utrzymania

Przemysł tytoniowy często reklamuje się jako orędownik środków do życia rolników tytoniowych. Jest to dalekie od prawdy. Intensywne obchodzenie się ze środkami owadobójczymi i toksycznymi chemikaliami podczas uprawy tytoniu przyczynia się do złego stanu zdrowia wielu rolników i ich rodzin. Co więcej, nieuczciwe ustalenia umowne z firmami tytoniowymi prowadzą rolników do zubożenia, a praca dzieci, która często jest wpleciona w uprawę tytoniu, koliduje z prawem do edukacji i stanowi pogwałcenie praw człowieka.

Dziewięciu z 10 największych hodowców tytoniu to kraje o niskich i średnich dochodach, a 4 z nich określa się jako kraje o niskich dochodach z deficytem żywności. Grunty wykorzystywane do uprawy tytoniu mogłyby być efektywniej wykorzystywane do osiągnięcia drugiego celu zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych – wyeliminowania głodu.

Kampania WNTD 2023 wzywa rządy i decydentów do zaostrzenia przepisów, opracowania odpowiednich polityk i strategii oraz umożliwienia rolnikom tytoniu zmiany warunków rynkowych na uprawę roślin spożywczych, które zapewnią im i ich rodzinom lepsze życie. Ramowa konwencja WHO o ograniczeniu użycia tytoniu oferuje szczegółowe zasady i opcje polityczne dotyczące promowania opłacalnych ekonomicznie alternatyw dla pracowników tytoniowych, hodowców i indywidualnych sprzedawców (określonych w artykule 17) oraz zwiększania ochrony środowiska i zdrowia ludzi (artykuł 18). Wdrażanie tych przepisów powinno zostać wzmocnione w poszczególnych krajach.